

Fjernelse af sten i nyren

Kikkertoperation via urinrøret

Nyresten er hyppigere end både galdesten og blindtarmsbetændelse. 10-15 % af alle mænd og 3-5 % af alle kvinder får nyresten på et eller andet tidspunkt i deres liv, og nogle får det endda flere gange. Nyresten ses hyppigst i 30-40 års alderen.

Hvad er nyresten?

Nyresten dannes i nyrebækkenet, som ligger helt op af nyren. Her opsamles den nydannede urin og ledes ned til blæren via urinlederen. Stenene dannes, hvis kalk og affaldsstoffer udfælder sig som krystaller i stedet for at være opløst i urinen.

De fleste nyresten er små og passerer gennem urinvejene med få symptomer, men når nyrestenene er omkring 5-6 mm, kan de til gengæld sætte sig fast i urinlederen og skabe en række problemer og voldsomme smerter. De kan også forblive oppe i nyrebækkenet, hvor de kun giver gener, såfremt de forhindrer afløbet af urin.

Symptomer på nyresten

Hvis du har en eller flere nyresten, som har sat sig fast i urinlederen eller i urinlederåbningen, får du voldsomme smerter, som begynder i siden eller ryggen lige under nederste ribben og stråler ned mod skridtet. Smerterne er meget intense og kommer turevis som kolikagtige smerter. Du har behov

for akut smertestillende medicin, indtil man ser, om stenen kommer ud af sig selv.

Nyresten følges ofte af blod i urinen, da stenen laver rifter i slimhinden på sin vej. Ofte er det dog i så små mængder, at det kun opdages ved en undersøgelse af urinen. Tilbagevendende urinvejsinfektioner kan også skyldes sten i urinvejene, fordi bakterier kan formere sig i den stillestående urin, når afløbet blokeres.

Ved total tilstopning af den ene urinleder udvides nyrebækkenet ovenfor, og trykket stiger. Hvis tilstopningen er langvarig (over 2-3 uger), kan det høje tryk medføre uoprettelig skade på nyrevævet.

Undersøgelse for nyresten

Hvis du får symptomer på nyresten, foretages der i første omgang ofte en CT-scanning.

Behandling

Ofte afventer man blot situationen et par dage, da man ved, at de fleste nyresten passerer ned til blæren af sig selv. Man behandler dog med smertestillende midler, der samtidig får muskulaturen i urinlederen til at slappe af og lette stenens passage.

Kateter fra nyren til blæren

Ved infektion i nyrebækkenet eller fare for tab af nyrefunktion pga. overtryk, kan man midlertidigt aflaste nyren ved at anlægge et indvendigt kateter fra nyren til blæren. Det kaldes et JJ-kateter. Via et kikkertinstrument i blæren indfører man kateteret i den tilstoppede urinleder fra nyre til blære. Den sikrer dermed frit afløb.

Kikkertoperation

I visse tilfælde bliver det nødvendigt at fjerne stenen/stenene. Det kan vi gøre ved brug af et kikkertinstrument, som føres op gennem urinrøret til blæren og videre gennem urinlederen til nyren.

Forundersøgelse

Inden beslutningen om en operation for fjernelse af sten i nyren, kommer du til forundersøgelse hos en af vores speciallæger i urologi.

Forventninger

Formålet med operationen er, at du kommer af med den eller de sten i nyren, som giver dig gener og smerter.

Efter fjernelse af store sten i nyren, kan det hos op til 30% blive nødvendigt at fjerne reststen ved en ny operation.

Forberedelse

Vi anbefaler, at du inden operationen har læst denne folder samt folderen "Generel vejledning i forbindelse med din operation".

Faste

Operationen foregår i fuld bedøvelse eller evt. rygbedøvelse. Du skal møde fastende til operationen.

Pause med medicin

Se angående dette i folderen "Generel vejledning i forbindelse med din operation" eller "Vanlig medicin i forbindelse med din operation".

Bad

Du skal tage brusebad hjemmefra, inden du møder til operationen. Vær omhyggelig med at vaske dig i skridtet og på penis for mænd.

Indlæggelse

Du kan forvente at blive udskrevet samme dag eller næste morgen.

Operation

Operationen varer ca. 1 time og foregår oftest i fuld bedøvelse, men rygbedøvelse kan evt. også være en mulighed.

I forbindelse med operationen får du forebyggende antibiotika, for at nedsætte risikoen for betændelse.

Du ligger med benene i nogle benstøtter.

Kikkertinstrumentet føres via urinrøret op til nyren, og når det er på plads, vises billederne på en TV-skærm.

Speciallægen kan således se stenene, og små sten kan derefter fanges og fjernes. Store sten bliver knust, inden vi fjerner dem. Efter knusning af store sten bliver der efterladt nogle små stenrester på <1mm, og disse kommer selv ud med urinen i de første uger efter operationen.

I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at lægge et indvendigt kateter (JJ-kateter) fra nyren til blæren. Kateteret skal fjernes igen efter få dage til få uger. Du aftaler med speciallægen, om du selv vil fjerne det eller kommer til os og får hjælp. Nogle gange kan det trækkes ud med en snor, andre gange skal det fjernes ved en kikkertundersøgelse i ambulatoriet.

Efter operationen

Efter operationen taler du med speciallægen og sygeplejersken, som informerer om planen og forholdsregler i tiden efter operationen.

Når du er vågen efter bedøvelsen, er det vigtigt, at du hurtigt kommer på benene igen, for at forebygge komplikationer fra bl.a. hjerte, lunger og mave-/tarmsystemet. Personalet vil hjælpe dig, så længe du har behov for det. Du skal op at gå flere gange i løbet af dagen og aftenen.

Smerter

De første gange du har vandladning, kan det svie.

Du kan have behov for at få noget smertestillende medicin.

Vandladning

Det er vigtigt, at du kan have vandladning på almindelig vis, inden du kan komme hjem. Første gang du skal have vandladning efter operationen, vil vi bede dig gøre dette i en urinopsamler, så vi kan vurdere mængden og farven på din urin.

Efter udskrivelsen

Smerter

Hvis der er anlagt indvendigt JJ-kateter, er det almindeligt at kunne mærke det ved vandladning og fysisk aktivitet. Nogle oplever dette som jag eller niv i nyren - specielt i forbindelse med

vandladning. Enkelte mærker konstante murrende smerter over ryggen og i blæren.

Du kan have behov for smertestillende håndkøbsmedicin.

Blod i urinen

Urinen kan være let blodig de første dage efter operationen. For at skylle nyren og blæren godt igennem, er det vigtigt, at du i de første dage drikker ca. 2 liter væske daglig.

Bad

Du kan tage brusebad, når du har lyst fx dagen efter operationen.

Karbad eller svømmehal

Vi fraråder, at du går i karbad eller svømmehal, så længe du har kateter.

Aktivitet/daglige gøremål

Det er normalt at være træt de første uger efter operationen, men du må genoptage dine daglige aktiviteter i det omfang, du magter det. Du kan genoptage sportsaktiviteter mm. afhængig af smerter og velbefindende.

Arbejde/sygemelding

Du kan genoptage dit arbejde efter 1-2 dage. Det er dog afhængig af, hvor fysisk krævende dit job er.

Du kan opleve hyppig vandladningstrang, så længe du har kateteret.

Opfølgning

Du aftaler inden udskrivelsen med speciallægen, om du kommer til opfølgende besøg. Ofte er dette ikke nødvendigt.

Har der været tale om store sten, skal du nogle uger efter operationen have lavet en CT-scanning for at se, om der er rester af sten tilbage.

Kontakt os

Du skal henvende dig til os, hvis du bliver i tvivl om noget eller hvis du får:

- Ildelugtende urin.
- Kraftige smerter.
- Kraftig blod i urinen (koagler/klumper).
- Problemer med at lade vandet.
- Feber.
- JJ-kateteret falder ud.

Mulige bivirkninger og komplikationer

Du kan opleve hyppige og evt. smertefulde vandladninger, samt let blodig urin i den første tid efter operationen.

Egne notater

This image shows a single page of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

Aleris Hospitaler - Vest

Aalborg

Sofiendalsvej 97
DK - 9200 Aalborg SV
Tlf. +45 3637 2750
aalborg@aleris.dk

Esbjerg

Bavnehøjvej 2
DK - 6700 Esbjerg
Tlf. +45 3637 2700
esbjerg@aleris.dk

Aarhus

Brendstrupgårdsvej 21 A, 1. sal
DK - 8200 Aarhus N
Tlf. +45 3637 2500
aarhus@aleris.dk

Herning

Poulsgade 8, 2. sal
DK - 7400 Herning
Tlf. +45 3637 2600
herning@aleris.dk

Aleris Hospitaler - Øst

København

Gyngemose Parkvej 66
DK - 2860 Søborg
Tlf. +45 3817 0700
kobenhavn@aleris.dk

Ringsted

Haslevvej 13
DK - 4100 Ringsted
Tlf. +45 5761 0914
ringsted@aleris.dk

www.aleris.dk

KKBE12
KKBE32